

24 שעות

"הלכנו על זה בכל הכוח". תושבים מובילי המאבק ואיתם ראש העיר משה פדלון (במרכז)

הגיבורים של אפולוניה

זה החל כמאבק כמעט חסר סיכוי של תושבים בהרצליה נגד דחפורי הבנייה והתוכניות של המדינה והסתיים בהצלחת אחת מפיסות הטבע הקסומות שעוד נותרו באזור המרכז. "אם נותנים את הלב זה מצליח", מסכמים מובילי המאבק באפולוניה שסחפו אחריהם אזרחים מהשורה, ארגוני סביבה וגם את העירייה - וקבעו גם תקדים משפטי כשלאשונה דן בג"ץ בהרכב מורחב בתיק סביבתי

אילנה קוריאל | צילום: יובל חן

הביא איתו את הניסיון כמנהל. הוא הרים את הרגליים האדומים ואנחנו מיד הצטרפנו. הרבר הזה חיבר בינינו והלכנו על זה בצורה עקשנית ומסורה". תחילה הם פעלו נגד עיריית הרצליה והעומד בראשה משה פדלון. הם הפגינו והתריעו ולבסוף נפגשו איתו ולקחו אותו לשטח. מי שביקש לקדם את התוכנית הבין את הערך של השטח הפתוח שהיה שם תמיד מתחת לאף שלו. "לא היה לנו בהתחלה שיח עם העירייה", אומר ר"ר בן עמי, חוקר באוניברסיטת תל-אביב בנושא שימור טבע, ומנהל ועדת איכות הסביבה של הרצליה. "הם לא הבינו מה יש בשדות. נפגשנו איתו בשעות הערב, הוא קרא לכמה מפעילי המאבק המובילים. ואז נפל לו האסימון. הוא הבין שיש פה סוגיה ערכית והבטיח שיירתם למאבק. הוא הסכים לגבות אותנו בבית המשפט. נהיה פעיל מספר אחת". מאז פדלון לא החמיץ כמעט ריון אחד בבית המשפט. למעשה, התהפכות המשפטיות שעברה התוכנית היו יכולות להחזיק סדרת מתח סביבית בממשלה ביקשו לתכנן ולענות על הביקוש ליחידות דיו. ב-2014 נולד הות"מ"ל, שמטרתו לאשר תוכניות בנייה גדולות. "זה כל כך הרגיו אותי", אומר כרמלי, "שאמרתי לעצמי שאני הולך על זה בכל האנרגיה". מפגש שכונתי בביתו של כרמלי, שכלל בין היתר גם את תמי, הזואולוג ר"ר רדור בן עמי, איש הייטק רמי זאבי ואחרים, הוליד מטה מאבק אזרחי. כולם בעלי מקצועות חופשיים, משכילים ונחשבים. "אני אוהבת טבע מושבעת", אומרת תמי. "מאז שעברתי לגור פה, לפני 22 שנה, אני כל יום בשדות. היה ברור שאני אהיה חלק מזה. עשינו חלוקת תפקידים. כל אחד הביא איתו את הערך המוסף שלו. אני יודעת לכתוב תכנים, לדרור יש ניסיון באקטיביזם, כרמלי

הכל התחיל במפגש שכונתי

כאן צריך להסביר מה זה הות"מ"ל. כשמש" בר הדיוור בכותרות והמחירים שוברים שיאים, בממשלה ביקשו לתכנן ולענות על הביקוש ליחידות דיו. ב-2014 נולד הות"מ"ל, שמטרתו לאשר תוכניות בנייה גדולות. "זה כל כך הרגיו אותי", אומר כרמלי, "שאמרתי לעצמי שאני הולך על זה בכל האנרגיה". מפגש שכונתי בביתו של כרמלי, שכלל בין היתר גם את תמי, הזואולוג ר"ר רדור בן עמי, איש הייטק רמי זאבי ואחרים, הוליד מטה מאבק אזרחי. כולם בעלי מקצועות חופשיים, משכילים ונחשבים. "אני אוהבת טבע מושבעת", אומרת תמי. "מאז שעברתי לגור פה, לפני 22 שנה, אני כל יום בשדות. היה ברור שאני אהיה חלק מזה. עשינו חלוקת תפקידים. כל אחד הביא איתו את הערך המוסף שלו. אני יודעת לכתוב תכנים, לדרור יש ניסיון באקטיביזם, כרמלי

לצד ריגול חול, חמרה-כורכה, בתה עשבונית ושמורה ימית. הראשון להבין שמהו כאן לא בסדר היה אלון כרמלי (56), יום הייטק ומנכ"ל בבילון לשעבר. הוא בריוק פרש מהחברה אחרי 12 שנים והוציא את הילדים מבית הספר. "בא אליי שכן ששמע שהתוכנית הראשונה שהולכת להיות מופקדת בות"מ"ל היא אפולוניה. הוא אמר שאם אני לא

ביום חמישי בבוקר הלכה תמי מילר-טרויאקס (58) לשאת תפילה מול עין המד שאלות, עין שקמה עתיק בן 400 שנה. שעה קלה לא-חר מבין היא הייתה מוקפת בשותפיה למאבק והגנה את ההצלחה שלהם. חבורה קטנה של משוגעים לדבר סחפה אחריה אוהבי טבע ואזרחים אכפתיים, ארגוני סביבה ואת הרשות המקומית, במלחמה על אחת מפיסות הטבע האחרונות באזור גוש דן. אחרי התפוחות משפטיות רבות, ולאחר שני דמה שהפסידו, הרכב מורחב של שופטי בג"ץ ביטל את תוכנית אפולוניה, שאם הייתה יוצאת לפועל הייתה מחריבה רצועת טבע מוריקה, ריאה ירוקה ממש ליד שכונת נוף ים בהרצליה, מלאה בערכי טבע ואוצרות ארכיאולוגיים. תוכנית אפולוניה נדונה בות"מ"ל (הוועדה למתחמי דיוור מוערפים), והיא אחת התוכניות הגדולות והיוקרתיות במרכז, וכוללת הקמת כ-3,000 יחידות דיו, שטחי מלונאות, מסחר, תעסוקה, ספורט ונופש על פני 1,000 דונם. אלא שהקרע שעליה תכננו את התוכנית מזהמת, וגם נמצאת על שטח המשמש בית גידול לבעלי חיים וצמחים בסכנת הכחדה. מדובר בפנינה של ממש. מרחצאות עתיקים ופסיפסים מרהיבים

26.93x34.03	2/2	29	עמוד	כותרת - ידיעות אחרונות	10/05/2021	77222004-4
יר הרצליה העירונית הרצליה המשנה פדלון - ראש עיריית הרצליה - 604						

צילומים: רמי זאבי

"השטח הזה הוא כמו איי צבאים, דורבנים ועוד בעלי חיים בשטחי אפולוניה"

סכיבתי כמוכהק. "אני לא חושב שזה קרה בעבר. תושבים הולכים נגר תכנון של המדינה ומבקשים ריון נוסף. על סוגיה סכיבתיית. זה משהו היסטורי רי". אחרי אוכרן האמון, בג"ץ בהרכב מורחב של שבעה שופטים, פסק לטובתם. או מה המסר לאחרים שרוצים להיאבק? "אם נתנים את הלב - זה מצליח". זה אמנם נשמע קצת פשטני ותמים, אבל אין ספק שכל אחד מהפעילים נתן את כל כולו. למעשה, העובדה שמרובר היה במאבק של אזרחים שמראש היו חזקים סייעה למדינה לתייג אותו כמאבק של פריבילגים הרואגים לערך הרירות שלהם. ההשפעה של פסיקת בג"ץ עשויה בעתיד לתרום למאבקים של אזרחים שנמצאים בנקורת פתיחה טובה פחות, אם המדינה לא תשכיל לתכנן חכם ומתחשב יותר. "העובדה שרתמנו את ראש העיר לצירנו הייתה חשובה ונתנה לנו תקווה". "היינו בנקורת פתיחה יחסית טובה", אומר כרמלי. "אחדות הכוח והארגון מנצחים". הוא גם מצטט: "זה כמו בצבא, מבלי לנקוב בשמות של יחידת עילית כזו או אחרת, כוחם של אלה וכוחם של אלה מהאנשים שמרכיבים אותם, ולעולם לא הטאלנט המיוחד שהוא המג"ד או המ"פ. הארגון והביחד הם עוצמה שלא קשורה לבעלי המקצוע או האמצעים בסכיבה. ראיתי מאבקים מהסוג הזה שמתפוצצים על ויכוחים טיפשיים".

ב"אדם טבע ודין", שנאבקו לצד התושבים, הביעו סיפוק מהפסיקה. עו"ד אלי בן ארי, הסביר כי הפסיקה ככל הנראה תשפיע גם על התוכניות. "הרכב מאוד פעמים תושבים פנו אלינו. לרוב העדפנו לייצג רק את עצמנו. אבל עם התושבים הספציפיים האלה, הייתה להם גישה של לדאוג הרבה יותר מעבר לחצר האחורית שלהם. או שיי תפנו איתם פעולה. הם היו שונים מרוב האנשים שנתקלנו בהם בעבר. היינו איתם במחויי ובעליון. וכשקבעו את הריון הנוסף בעליון התפצלנו כדי להבטיח שמרובר רק על העניין העקרוני, הלאומי. זה כמוכונ יצא טוב. אבל הם ראו את האינטרס הרחב ולא רק את עצמם".

עו"ד בן ארי הוסיף כי "ההשפעה של בג"ץ תהיה על כל מקרה שבו נתכנן על קרקע מוזהמת. רוב הקרקע המוזהמת בחצי הצפוני של המדינה, באזור הכי צפוף. תהיה השפעה על פינוי בסיס תל השומר, שבו תיכננו 12,000 יחידות דיור. תחשבו על מפרץ חיפה. אין שם תוכניות עדיין, אבל צריך יהיה קודם לברוק את הקרקע לפני, כדי שיהיה תכנון טוב".

ראש העיר הרצליה יכול להיות מרוצה מאוד. פדלון מתהלך בעצמו בשדות ובשכילי אפולוניה ומרצה בפני כל מי שרוצה לשמוע על חשיבות הריאה הירוקה בעיה. "נעשה פה צדק למען הדורות הבאים", אומר בסיפוק מי שהוועק ב'1992 לפיצוץ בתע"ש שזיהם את הקרקע, כמפקד רפואה בפקוד העורף. הוא עסק בחילוץ וטיפול בנפגעים שעה שהקרקע ספחה עוד ועוד חומרים מסוכנים.

כיום, ב'2021 הוא סייע לחלץ את השטח מהטפרים של הותמ"ל. לפחות בינתיים. "המדינה הייתה בקיעון מחשבת, מתנהלים מתוך אגו. יש לי תוכניות לפינוי-בינוי, אז למה להרוס את הטבע? אני לא אנוח ולא אשקוט כי אין לנו דבר כזה באזור המרכז והשרון. תמיד יש אופציות אחרות". ואכן, פדלון מציע תוכנית פינוי-בינוי נרחבת שתיתן מענה ליחידות הדיור שהמדינה כה צמאה אליהן. על האדמה הזו, שניצלה בינתיים, התחולל הקרב המפורסם בין ריצ'רד לב הארי וצאלח א' דין בשנת 1191. לב הארי ניצח. וכמו שזאבי אמר, אם נתנים את הלב זה מצליח. או לפחות ככה אנחנו רוצים להאמין. ●

אילנה קוריאל

הצבאים מחפשים שקט

עדר צבאים בסכנת הכחדה ניצל, אבל כעת צריך להתמודד עם הפופולריות ההולכת וגדלה של אקו-פארק אפולוניה

צפונה. אלא שבאזור שפיים החל פיתוח והעדר מצא לבסוף את השקט שלו באקו-פארק אפולוניה.

"עד לפני שנתיים כמעט לא היו במקום אנשים", מספרת אלה פסטרנק, מנהלת מרכז יונקים של החברה להגנת הטבע ותור-שבת הרצליה, "ומבחינת צבאים זה מעולה. הם אוהבים את השקט והספיים שלהם. העדר היה מסתובב חופשי לאור יום בלי יותר מרי פחה. זה היה מקום מלט. אבל עם הקורונה אנשים גילו את המקום הזה והוא מתפוצץ מבני אדם. לעדר אין לאן לברוח. בעיקר רכבי השטח והטרקטורים מפריעים להם. זו בעיה".

בשטחי אפולוניה יש גם דורבנים, תנים, נמיות וקיפורים בשפע, כולל קיפורי חור-לות. "השטח הזה הוא כמו אי", אומרת פסטרנק. "אפולוניה היא הקצה הדרומי של רצף שטחי בית גידול חול כורכר, שנמצא בסכנת הכחדה כי בנו עליו כמעט לכל אורך מישור החוף. תוכנית הבניה הייתה קטסטרופה מוחלטת".

זאבי לא האמין שבית המשפט יצדר בהם. כששופט המחוז אליהו בכר צידר בהם, הם הבינו שהם בדרך ליצור שינוי. "זאת הייתה קפיצת מדרגה במאבק. אבל כשהמדינה הגישה ערעור וקיבלנו את פסיקת בג"ץ, איברנו אמוץ". אלא שאז, בפעם הראשונה בישראל, בית המשפט העליון אישר שהרכב מורחב ידון בנושא שהוא

באזור אקו-פארק אפולוניה והגן הלאומי חוף השרון נמצא אחד העדרים האחרונים של צבאים באזור השרון. הוא נמצא בסכנת הכחדה חמורה, ולפי הערכות שררו רק פרטים בודדים. העדר מונה חמישה-שישה צבאים בלבד.

אמנם תוכנית הבניה של אפולוניה ירה מהשטח בינתיים, אבל העובדה שהאזור הפך מוקד משיכה לאזרחים אוהבי טבע מכניס את הצבאים לסטרס. בשנתיים האחרונות גבר העומס בשטח הטבעי המיוחד שם - מטיילים (עם או בלי כלבים), רוכבי אופניים, טרקטורונים, אופנועיים שטח, ג'יפים וכו' - שגרם למועקה בקרב הצבאים ורחק את העדר לשטחי אזור התעשייה הנטוש של תע"ש השרון. אך גם שם ישנה תנועה ערה של אנשים והצבאים לא מצאו את מקומם. עדר הצבאים שוחרר במקור באזור גן הלאומי שפיים, שנמצא כמה קילומטרים

את זה. אחת הבעיות הייתה שאף אחד כמעט לא היה מודע לשטח. זה נכס צריף לשמור לדורות הבאים. לא הייתה דרך להחזיר את זה אחורה אם התוכנית הייתה יוצאת לפועל. לאט-לאט חילקנו תפקידים: מי יטפל בצד המשפטי ומי בטבע, מי בקמפיינים ומי יעבוד מול העירייה ומי מול המדינה. לאט-לאט כל אחד מצא את המקום שלו".

עם הפסיקה להחזיר אותה לוועדה. אבל כעת המדינה מבינה מה החשיבות של אפולוניה, שהרשות המקומית הפכה לאקו-פארק עירוני. מילר-טריואקס, אשת חינוך, עורכת במקום סיורים עם תלמידי בתי ספר וגני ילדים. מגפת הקורונה בהירה לכולם את חשיבותו של טבע שגם קרוב לבית. וייתכן שגם אם זה לא נאמר במפורש בפסיקה, גם השופטים מבינים שדין של תוכנית שלא רואת את האזרח אלא את יחידות הדיור - להתבטל.

"קיבלתי פיק ברכיים ורעידות בכל הגוף", אומר רמי זאבי (58), משקיע בחברות סטארט וצלם חובב, כשהוא נוכר בפעם הראשונה ששמע על התוכנית. "מתי ואיך בדיוק אני כבר לא זוכה לדעתי זה היה בעיתון". זאבי, שגדל באפריקה, טייל קבוע בשדות אפולוניה הקרובים לביתו. "הבנתי מה יש שם. בהתחלה הייתי מצלם עם הטלפון, ואז מצלמה קטנה ואחר כך כבר הייתי עם מצלמה רצינית. תיעדתי הכל שם, מהצמחים ועד הפרפרים, הזוחלים וחיות הבר".

הצילומים שמימנו את המאבק

כדי להיאבק צריך כסף, והצילומים של זאבי מימנו את המאבק. "החלטנו שאנחנו מנסים לעצור